100 جىلدىق كۈرەس جولىندا جاڭا ساپارغا ئاتلانايلىق ـ ايگىلى قايراتكەرلەر

"863" جوسپارىن العاش العا قويغاندار:

اسا كورەگەن ستراتەگ عالىمدار

"863" جوسپارىن العاش العا قويغاندار.

□ شىنجاڭ اگەنتسىگىنىڭ تىلشىلىرى چىن فاڭ، حۇ جي

□ سۈرەتتى شىنجاڭ اگەنتسىگى تاراتقان

شەشۇشى ساتتەردىڭ بارىندە ئېىر توپ اسقار تاۋداي ابرويى بار قارت عالىمدار باستان ـ ايال وتان مەن حالقتى جاندىنان شەرماي، مەملەكەتتىڭ داموى مەن علىم ـ تەخنىكانىڭ العا باسۇنىنا باسا نازار اۋدارىپ كەلدى.

دۇنيە جۇزىندە جوعارى تەخنىكا ۇشقان قۇستاي دامپ، كۇن سايىن شىيەلەنسكەن حالىقارالىق باسەكەنىڭ قاتاڭ سايىسى الدىندا، جۇڭگو قايتۋ كەرەك؟ ولار باتىلدىقپەن الدا ئېجۇرىپ، اقىل ـ پاراساتىن، كۇش ـ جىگەرىن ارناپ، بەلسەندىلىكپەن سىنارلى اقىل ـ كەڭەس بەردى، "جوعارى علىم ـ تەخنىكانى دامىتۋ" وسىدان باستاپ ەلىمىزدىڭ علىم ـ تەخنىكانى وسىزامانداندىرۋداعى ئېىر ماڭىزدى ستراتەگيالىق ورنالاستىرۋىنا اينالدى...

1986 ـ جىلى 3 ـ ايدا ۋاڭ داحىڭ، ۋاڭ گانچاڭ، ياڭ جياچى، چىن فاڭيۇن سياقتى 4 عالىم «شەتەلدەردىڭ ستراتەگيالىق جوعارى تەخنىكانى دامىتۋىن سوڭنان ئېتۇسپ زەرتتەۋ جۇرگىزۋ ۇسىنىستى» ورتاعا قويدى، جوۋ گۇاڭيا سياقتى عالىمدار دا بۇل ۇسىنىستى بارىنشا دارىپتەيدى.

جان ـ جاقتى دالەلدەۋ نەگىزىندە، پارتيا ورتالىق كومىتەتى، مەملەكەتتىك كەڭەس باتىل شەشىم جاسادى. وسى جوسپار "ۇسىنىسىن" جەبەۋدىڭ ورتاعا قويىلۇى مەن پارتيا ورتالىق كومىتەتىندەگى باسشى جولداستاردىڭ بەكتۇى تۇگەلدەي 1986 ـ جىلى 3 ـ ايدا بولعاندىقتان، بۇل جوسپار "863" جوسپارى دەپ اتالدى.

1987 ـ جىلى 3 ـ ايدا "863" جوسپارى رەسمي اتقارىلا باستادى. وسىدان باستاپ جۇڭگونىڭ جوعارى تەخنىكانى زەرتتەۋى جاڭا داموى ساتىسىنا قادام تاستادى. ون مىڭداعان عالىم ئېتۇرلى سالالاردا سايكەسە سەلبەسپ، بىرلەسپ قامال الىپ، تەز ارادا قوماقتى ناتيجەگە قول جەتكىزدى.

امالىات جوعارى علىم ـ تەخنىكانى سۇراپ تا، ساتىپ تا الا المايتىندىعىن تولىق دالەلدەدى. ال "863" جوسپارى جاسالۇدان بۇلگەرگى ئېىر مەزگىل ۋاقىتتا قوعامدا "باسقارىلمالى بومبى جاساۋ شايعا پىسىرعان جۇمىرتقانى ساتۇعا جەتپەيدى، وپەراتسيا پىشاعىن قولعا الۇ ۇستارانى قولعا الۇعا جەتپەيدى" دەگەن سياقتى ەمەۇرىندەر جارىققا شىققان ەدى.

جۇڭگو قايتكەندە ئېوزىنىڭ ناعىز جوعارى علىم ـ تەخنىكاسىن پايدالانىپ، ستراتەگيالىق باسەكەنىڭ ىرىقتىلىق ۇقىعىن يگەرە الادى؟ "ەكى بومبى، ئېىر جاساندى سەرىك" علمي زەرتتەۋىنەن قامال الۇدى باستان كەشىرگەن قارت عالىمدار ۋاڭ داحىڭ، ۋاڭ گانچاڭ، ياڭ جياچى، چىن فاڭيۇن قاتارلىلار بۇعان ەرەكشە كوڭىل ئېبولدى.

"ەەنىڭ تاعاتىم تاۋسىلىپ بولدى!" جاڭا ئېىر كەزەكتى علىم ـ تەخنىكا توڭكەرىسىنىڭ كەلۇىنە سايي، سول ۋاقىتتا جۇڭگو كەڭىستىك تەخنىكاسىن زەرتتەۋ اكادەمياسى ـ علىم ـ تەخنىكا كومىتەتىنىڭ ورىنباسار مەڭگەرۇشىسى ياڭ جياچىنىڭ تاعاتى تاۋسىلىپ، ئېتۇن بويى كوز دىلە المادى.

"بۇل ئېىر رەتكى دۇنيە جۇزىلىك سىپات العان جوعارى علىم ـ تەخنىكانى دامىتۋ ورايى، ەەنشە، جۇڭگو وسى ورايدى مەقتاپ يگەرۇى كەرەك". كوزىنىڭ تىرىسىندە سۇحبات بەرگەن كەزىندە ياڭ جياچى ئېوزىنىڭ كوزقاراسىن وسىلاي بايىمداعان بولاتىن.

ياڭ جياچى ايگىلى عارىش مامانى، بۇرىن ەلىمىزدىڭ تۇڭعىش جاساندى جەر سەرىگىن، تۇڭعىش اتوم بومبىسىن جانە قايتا ورالاتىن جاساندى جەر سەرىگىن، "امالىات 1 ـ ئېنومىرلى" جاساندى جەر سەرىگىن، سوندداي ـ اق "ئېىر راكەتا، ئېۇش جاساندى سەرىكتى" زەرتتەپ جاساۋ جانە جوبالاۋ قىزمەتىنە قاتىناسقان، وتە ـ موتە، جاساندى سەرىكتى اۋتوماتتى مەڭگەرۇ جاعىندا وتانعا ەلەۋلى ۇلەس قوسقان.

1983 ـ جىلى وسى قارت اكىمشىلىك باسشىلىق مىندەتىن ەندىگارى وتەمەيتىن بولدى، وسىدان باستاپ ول بار نازارىن دۇنيە جۇزىنە كوبىرەك اۋدارىپ، ەەملەكەتتىك ستراتەگياسى تۇرعىسىنان جۇڭگو كەڭىستىك تەخنىكاسىنىڭ بولاشاعىنا جانە جوعارى تەخنىكانىڭ داموى ماسەلەسىنە وي جۇگىرتە باستايدى.

ياڭ جياچىنىڭ ەسكە الۇنشا، ئېتۇرلى تالقى ماجلىستەرىندە ئېوز كوزقاراسى ۋاڭ داحىڭ، ۋاڭ گانچاڭ، چىن فاڭيۇن قاتارلى عالىمدارمەن جۇىقتاۋ كەلگەن. كوپشىلىك ئېىر اۋىزدان بىلاي دەپ قاراعان: "وسى كەزدە ئېىزدىڭ ەكونومىكالىق ناقتى كۇشىمىز جوعارى علىم ـ تەخنىكانى جاپىاي دامىتۋعا جەتپەگەنىمەن، ئېىراق ئېىشىنارا باسىم سالالاردا الدىمەن ناتيجەگە جەتۋىمىز بۇكىلدەي مۇمكىن".

1986 ـ جىلى جىل باسىنىڭ ئېىر كەشىندە، چىن فاڭيۇن ۋاڭ داحىڭنىڭ ئېۇينىڭ ەسكىن قاعادى. ۇزاق اڭگىمەدەن كەيىن، ەلىمىزدىڭ جوعارى تەخنىكاسىن داموى نسانى جونىندەگى ۇسىنىس حاتتىڭ العاشقى نۇسقاسىن ۋاڭ داحىڭنىڭ جازۇى جونىندە ەكەۇى بەكىمگە كەلدى.

ئېتۇن اسرىپ جۇمىس ىستەۋ چىن فاڭيۇن مەن ۋاڭ داحىڭ جونىنەن ايتقاندا، داعدىلى ئېس بولاتىن. چىن فاڭيۇن ەلىمىزدىڭ ايگىلى سىمىسز تەلەگراف ەلەكترونيكا عالىمى جانە جاساندى سەرىكتى ولشەۇ ـ مەڭگەرۇ مامانى، ەلىمىزدىڭ تۇڭعىش جاساندى جەر سەرىگى "دۇڭفاڭحۇڭ 1 ـ ئېنومىرلىنىڭ" ولشەۇ، مەڭگەرۇ جۇيەسىن ول باستى جاۋاپتى بولىپ زەرتتەپ جاساعان.

ۋاڭ داحىڭ ەلىمىزدىڭ وپتيكا ىستەرىنىڭ كوشباسشىسى، 20 ـ عاسىردىڭ 60 ـ جىلدارىنىڭ باسىندا ەلىمىز ەلىمىزدىڭ اتوم بومبىسى، باسقارىلمالى بومبى تەخنىكاسىن دەربەس ئېوز كۇشىنە سۇيەنىپ دامىتۋىن ۇيعارعاندا، ۋاڭ داحىڭ ئېرى تىپتەگى وپتيكالىق وق جونىندق باسقارىلمالى بومبى ولشەۇ جۇيەسى نىسانىنىڭ باس ينجەنەرى مىندەتىن ارقالايدى، 5 جىلدان استام ۋاقىت قۇلشىنىس جاساۋ ارقىلى تابىسقا جەتپ، ەلىمىزدىڭ وپتيكا تەخنىكاسىنىڭ تاعى دا الدىعا قاراي زور قادام تاستاۋىنا مۇمكىندىك جاسايدى.

(جالعاسى 7 ـ بەتتە)

جۇڭگو حالىق ازاتتىق ارمياسى عارىشكەرلەر توبى:

وتان ئېۇشىن جورىققا اتتانىپ، زەڭگىر كوكتە سامعادى

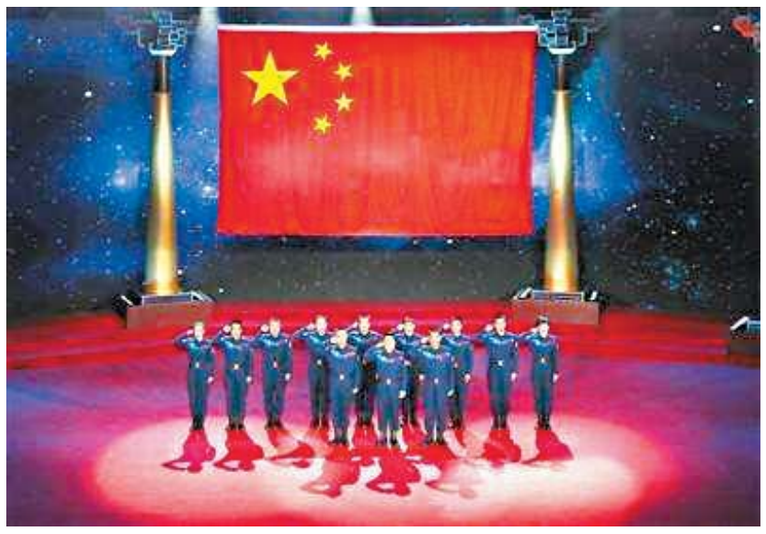

جۇڭگو حالىق ازاتتىق ارمياسىنىڭ عارىشكەرلەرى.

□ شىنجاڭ اگەنتسىگى تاراتقان

□ شىنجاڭ اگەنتسىگىنىڭ ئېتلىشىسى لي گولي

6 ـ ايدىڭ 9 ـ كۇنى شىنجوۋ 12 ـ ئېنومىرلى ادام الىپ ۇشاتىن عارىش كەمەسى مەن چاڭجىڭ 2 ـ ئېنومىرلى F تۇرىپاتتى قاشقىتان بارلانىپ، شىنجوۋ 12 ـ ئېنومىرلى ادام الىپ ۇشاتىن عارىش كەمەسىن ۇشرۇعا پايدالانىلاتىن تاسمال راكەتاسىنىڭ قۇراما تۇلعاسى ۇشرۇ اۋماعىنا ۇتىلاپ جەتكىزىلدى. بۇل شىنجوۋ 12 ـ ئېنومىرلى ادام الىپ ۇشاتىن عارىش كەمەسىنىڭ جاقىن ارادا 3 عارىشكەردى الىپ عارىشقا ۇشاتىندىعىن كورسەتەدى.

بۇل 2016 ـ جىلعى شىنجوۋ 11 ـ ئېنومىرلى مىندەتىنەن كەيىن، جۇڭگو عارىشكەرلەرىنىڭ اراعا 5 جىل سالىپ تاعى دا عارىشقا اتتانۇى، سوندداي ـ اق جۇڭگو حالىق ازاتتىق ارمياسى عارىشكەرلەر ۇلكەن اترەتى 1998 ـ جىلى قۇرىلعاننان كەيىن اتقارعان 7 ـ رەتكى عارىشقا ادام الىپ ۇشۇ مىندەتى.

1998 ـ جىلى 1 ـ ايدىڭ 5 ـ كۇنى وتانىمىزدىڭ جەر ـ جەرىنەن كەلگەن 14 تاڭداۋلى ۇشقىش بەيجيڭ عارىشقا ۇشۇ ورتالعىنا جىنالدى. بەس جۇلدىزدى نارت قىزىل تۇ الدىندا ولار ايبىندى سەرت بەردى: "مەن ئېوز ەركىممەن عارىشقا ادام الىپ ۇشۇ ىستەرىمەن شۇعىلدانىدىم، عارىشكەر بولۇ مەنىڭ بارىنەن جوعارى داڭقىم ...".

تاريح وسى ئېىر كۇندى ماڭگى ەستەن شعارمايدى، جۇڭگو حالىق ازاتتىق ارمياسىنىڭ عارىشكەرلەر ۇلكەن اترەتى رەسمي قۇرىلدى. 2010 ـ جىلى 5 ـ ايدا تاعى 7 ۇشقىش داڭقپەن وسى قوسىنعا قوسىلىپ، ەلىمىزدىڭ 2 ـ توپتاعى عارىشكەرىنە اينالدى. 2018 ـ جىلى 5 ـ ايدا 3 ـ توپتاعى كاندىدات عارىشكەرلەردى تاڭداۋ قىزمەتى باستالىپ، العاشقى تاڭداۋ، قايتا تاڭداۋ، تۇراقتاندىرىپ تاڭداۋ كەزەڭدەرىنەن سوڭ، 2020 ـ جىلى شارتقا ۇيلەسەتىن 18 كاندىدات عارىشكەر (ئېىر ايەلدى قامتىدى) ىرىكتەلدى، ولار جۇيەلى جاتتىعۇدان كەيىن، كەڭىستىك بەكەتىنىڭ جۇمىس جۇرگىزۇ كەزەڭىندەگى ئېار رەتكى ۇشۇ مىندەتىنە قاتىناسادى.

20 نەشە جىلدان بەرى جۇڭگو حالىق ازاتتىق ارمياسىنىڭ عارىشكەرلەر ۇلكەن اترەتىندەگى بارلىق عارىشكەرلەر ەەملەكەتتى قۇدىرەتتەندىرۇ ارمانىن كوكەيدە ساقتاپ، ارمانى قۇدىرەتتەندىرۇ ارمانىن مۇرات تۇتىپ، عارىشقا ۇشۇ ارماننا ئېوزىن ارناپ، اسپانداعى ايدى مەڭگەرۇ سىندى ۇلى مۇراتتارىمەن جانە عارىشقا جورىققا اتتانۇ سىندى وزگەشە قابىلەتتەرىمەن دلگەرىندى ـ كەيىندى 14 ادام ـ رەت باتىلدىقپەن اسپان الەمنە اتوي سالىپ، عارىشتى 68 كۇن ارالاپ، 46 ميللىيون كىلومەتردەن استام جول باسىپ، 6 رەتكى عارىشقا ادام الىپ ۇشۇ مىندەتىنىڭ جالپى بەتتىك جەڭىسىنە باتىلدىقپەن جەتپ، ەلىمىزدىڭ عارىشقا ادام الىپ ۇشۇ ىستەرى ئېۇشىن ەرەن ۇلەس قوسىپ، ەەملەكەتتى قۇدىرەتتەندىرۇدىڭ، ارمياسى قۇدىرەتتەندىرۇدىڭ ۇلى ساپارىندا ۇزدىك ۇلگى بولۇدىڭ ئېداۋىر ونەگەسىن ورناتتى، دلگەرىندى ـ كەيىندى 3 ادام ەەملەكەتتىك علىم ـ تەخنىكا العاباسارلىعى سىلىعىنىڭ ەرەكشە دارەجەلى سىلىعىن الدى، 4 ادام ەەملەكەتتىك علىم ـ تەخنىكا العاباسارلىعى سىلىعىنىڭ ئېبرىنشى دارەجەلى سىلىعىن الدى، ئېبىر ادام ارمىانىڭ علىم ـ تەخنىكا العاباسارلىعى سىلىعىنىڭ ەرەكشە سىلىعىن الدى، ئېبىر ادام "جاڭا جۇڭگو قۇرىلعاننان بەرگى جۇڭگونى اسەرلەندىرگەن 100 ادام" بولىپ تاڭدالدى. 11 عارىشكەرگە جۇڭگو كوممۇنيستىك پارتياسى ورتالىق كومىتەتى، ەەملەكەتتىك كەڭەس، ورتالىق اسكەرى ىستەر كومىتەتى جاعىنان "عارىش باتىرى"، "باتىر عارىشكەر" داڭقتى اتاقتارى بەرىلدى، عارىشكەرلەر ۇلكەن اترەتىنە ورتالىق اسكەرى ىستەر كومىتەتى جاعىنان "باتىر عارىشكەرلەر ۇلكەن اترەتى" داڭقتى اتاعى بەرىلدى، ئېبىر عارىشكەر "1 ـ تامىز ورەدەنىن" الدى، عارىشكەرلەر توبى داڭقپەن "ەك ارداقتى كۇرەسكەر"، "ئېداۋىر ونەگەسى" اتاقتارىنا يە بولدى.

ول جۇڭحۇا ۇلتىنىڭ تاريحىنا جازىلعان كوز تارتار قازان ايى كەزى ـــ 2003 ـ جىلى 10 ـ ايدىڭ 15 ـ كۇنى ساعات 9دا ەلىمىزدىڭ العاشقى ادام الىپ ۇشاتىن الەم كەمەسى شىنجوۋ 5 ـ ئېنومىرلى ئېساتتى ۇشىرىلدى، عارىشكەر ياڭ لىۇي شەكسىز دە شەتسىز عارىش كەڭىستىگىنىڭ العاشقى جۇڭگولىق قوناعىنا ايالدى، جۇڭحۇا ۇلتىنىڭ مىڭ جىلدىق عارىشقا ۇشۇ ارمانى ورىندالدى.

10 ـ ايدىڭ 16 ـ كۇنى ساعات 6دا عارىشتا ئېبىر كۇن ۇشقاننان كەيىن، شىنجوۋ 5 ـ ئېنومىرلى عارىش كەمەسى وتان قۇشاعنا قايتىپ ورالىپ، جۇڭگولىقتاردىڭ العاش رەت عارىشقا ۇشۇ قيمىلى تولىق تابىستى بولىپ، ەلىمىزدىڭ دۇنيە جۇزىندە عارىشقا ادام الىپ ۇشۇ تەحنىكاسىن يگەرگەن 3 ـ ەلگە اينالاندىعىن كورسەتتى.

2 جىلدان كەينگى تاعى ئېبىر ادام التىن كۇز ـــ 2005 ـ جىلى 10 ـ ايدىڭ 12 ـ كۇنى ساعات 9دا شىنجوۋ 6 ـ ئېنومىرلى عارىشقا ادام الىپ ۇشاتىن كەمە ئېساتتى ۇشىرىلىپ، عارىشكەرلەر جۇنلۇڭ، نيە حايشىڭ تابىسپەن عارىشقا شعارىلدى.

تۇڭعىش رەت وربيتا بولمەسىنە كىردى، تۇڭعىش رەت عارىش مەديتسينالىق كەڭىستىك تاجريبەسىن جاساپ، زەرتتەۋ جۇرگىزدى، تۇڭعىش رەت قىسمدى كىيمدى شەشۇ، كيۇ سىناعىن جاسادى... شىنجوۋ 6 ـ ئېنومىرلى جۇڭگونىڭ عارىشقا ادام الىپ ۇشۇ ينجەنەرياسىنىڭ تۇڭعىش رەتكى كوپ ادام الىپ كوپ كۇن ۇشۇ سىناعىن جۇرگىزىپ، ەلىمىزدىڭ شىن مانىندەگى ادام قاتىناسقان عارىش كەڭىستىگى علمي تاجريبەسىن ورىندادى.

2008 ـ جىلى 9 ـ ايدىڭ 25 ـ كۇنى ساعات 21دەن 10 مينۇت وتكەندە شىنجوۋ 7 ـ ئېنومىرلى عارىشقا ادام الىپ ۇشاتىن كەمە عارىشكەرلەر جاي جىگاڭ، لىۇ بومىڭ، جين حايپىڭداردى الىپ عارىشقا ۇشتى. 9 ـ ايدىڭ 27 ـ كۇنى ساعات 16دان 43 مينۇت وتكەندە جاي جىگاڭ ەلىمىزدىڭ ئېوز كۇشىنە سۇيەنىپ زەرتتەپ جاساعان "عارىشقا ۇشۇ" بولمە سىرتى عارىش كىيمىن كىيپ، لىۇ بومىڭنىڭ سەلبەسۇىمەن بولمە ەسىگىن اشىپ، جۇڭگولىقتاردىڭ شەكسىز دە شەتسىز الەمدەگى العاشقى قادامىن باستى، ەلىمىز وسلايشا دۇنيە جۇزىندەگى بولمەدەن شىعۇ تەحنىكاسىن يگەرگەن 3 ـ ەلگە اينالدى.

(جالعاسى 7 ـ بەتتە)

لياۋ جۇنبو:

حالىقتىڭ "وتىنىشى"

لياۋ جۇنبو (ورتادا) فۇجيان ولكەسى جىڭحى اۋدانى تيەشان قالاشعى دۇڭجيان قىستاعىندا گۇل ەكۇشى دىقاندارىدان گۇلدىڭ ئېوندىرىس جاعدايىن ۇعىسۇدا. □ شىنجاڭ اگەنتسىگى تاراتقان (سۇرەتتى شۇي تيڭشىڭ تۇسىرگەن)

□ شىنجاڭ اگەنتسىگىنىڭ ئېتلىشىسى پاڭ مىڭشيا

جاز ورتاسى، مي قايناعان ىستىق، فۇجيان ولكەسىنىڭ نانپيڭ قالاسى جىڭحى اۋدانى تيەشان قالاشعى دۇڭجيان قىستاعىندا التى بۇرىشتى ساماالدىق قىستاق تۇرعىندارىنىڭ سايالايتىن جەرىنە اينالعان.

"سىبو ساماالدىعى" اتالعان بۇل ساماالدىقتى نانپيڭ قالالىق پارتكومىنىڭ بۇرىنعى تۇراقتى مۇشەسى، ۇنەملىك ىستەرگە جاۋاپتى بۇرىنعى ورىنباسار قالا باسىنعى لياۋ جۇنبونىڭ قىزمەت ۇستىندە قازا بولعان حابارى قىستاققا جەتكەندە، قىستاق تۇرعىندارى "سەن 200، مەن 300 يۇان شعارىسىق" دەپ وزدىكتەرىنەن جلۇ جيناپ سالعزعان.

2017 ـ جىلى 3 ـ ايدىڭ 18 ـ كۇنى، سەنبى. ئېبىر كۇن قاربالاس جۇمىستا بولعان لياۋ جۇنبو دەرەۋ ۇيىنە قايتىپ تاماقتان اسعىس اۋىز تيگەن سوڭ، 100 نەشە كيلومەترەدەن استام قاشقىنقتاعى ۇ ـ ي جاڭا رايونىنا ۇلگىرىپ بارىپ، كەشكى ساعات 8دە بولاتىن سايكەستىرۇ جيىنىن باسقارىپ اشۇعا اسقتى. جولدا ول، باقىتقا قارسى، كولىك اپاتىنا ۇشىراپ، نەبارى 48 جىلدىق عۇمىرىن ياقتاتتى.

ۇيچاتتاعى لاقاپ اتى "وتىنشى" بولعانىنداي، لياۋ جۇنبو اۋىر مىندەتكە جۇرەكتىلىكپەن يىق توسەپ، باتىلدىقپەن جاۋاپكەرشىلىك ارقالادى، ول ۇنەمى "قىينشىلىق بولسا ماعان ايت، مەن سناپ كورەيىن" دەيتىن. 2011 ـ جىلى 6 ـ ايدا لياۋ جۇنبو سول كەزدە قات ـ قابات قىينشىلىق قىسپاعندا قالعان جىڭحى اۋدانىنا كەلىپ اۋداندىق پارتكومىنىڭ شۇجيى بولادى. فۇجيان ولكەسىندەگى كەدەي اۋدان بولعان جىڭحى اۋدانىنىڭ ەكونومىكالىق داموى دەڭگەيى ۇزاق ۋاقىتتان بەرى بۇكىل ولكەنىڭ ارتىندا قالعان بولاتىن. "ولكەنىڭ ەڭ ارتىندا جەردىڭ شۇجيىسى" لياۋ جۇنبو پارتيا ۇيىمىنىڭ "مەنى قايدا قويسا دا سەنىم ارتىپ قويعانى، ماعان كوبىرەك جۇمىس جۇكتەگەنى مەنى ۇلكەن جۇمسقا سالعانى" دەپ ئېبلدى.

مىندەتكە تاعايىندالعان سوڭ لياۋ جۇنبو جىڭحىداعى اۋىل ـ قالاشقتاردى تۇگەل ارالاپ 2 ايدان استام ۋاقىت تەكسەرۇ ـ زەرتتەۋ جۇرگىزدى، بۇنىمەن قويماي، بۇكىل اۋداندىق ورىنباسار ئېبولىم دارەجەلەرىنەن جوعارى كادرلاردى جيناپ الىپ 3 كۇن قىزۇ تالقى جۇرگىزدى، ناتيجەسىندە داموىدىڭ وي جەلىسى بىرتىندەپ ايقىندالادى ـــ ونەركاسىپ، قالا، سايالحات، قايتا قايىرىلۇ سىندى "4 ۇلكەن ەكونومىكادا" سەرپىلىس جاساۋ كەرەك دەپ تۇيەدى.

4 جىلدا لياۋ جۇنبو جىڭحنى باستاپ قاۋىرت داموى جولىنا ئېتۇستى: 2012 ـ جىلى اۋدان وڭىرىندە ەكونومىكالىق داموى كورسەتكىشى 35 ورىن جوعارىلاسا؛ 2013 ـ ، 2014 ـ جىلدارى بۇكىل ولكە بوينشا "اۋدان ئېوڭىرى ەكونومىكاسىن داموىداعى 10 تاڭداۋلى اۋدان" بولىپ جالعاستى باعالاندى؛ 2014 ـ جىلى قازىنالىق كىرىس 2011 ـ جىلداعى 160 ميللىيون يۇاننان 490 ميللىيون يۇانعا كوبەيدى.

جىڭحى اۋداننىڭ ەكونومىكالىق، قوعامدىق داموىنىڭ جەتىستىكتەرى ايتارلىقتاي كورىنەتىن بولۇمەن بىرگە، 30 مىڭنان استام كەدەي جان سانىنىڭ كەدەيلىك قالپاعى الىپ تاستالدى.

دۇڭجيان قىستاعىنىڭ تۇرعىنى لىۇ لياڭحان انە سولاردىڭ ئېبىرى. "2013 ـ جىلى لياۋ شۇجي قىستاعىمىزعا كەلىپ، ئېۇي ـ ئېۇيدى ارالاپ شقتى. ول ئېتپتى بىزگە شاي قۇيىپ قىزمەت ەتتى، تيتتەي دە تاكاپپارلىعى جوق ادام ەكەن"، ـ دەيدى لىۇ لياڭحان. لياۋ جۇنبو بۇقارانىڭ تۇرمىسىنا كوڭىل ئېبولىپ، بار ىنتى ـ شىنتىسىن حالقتى باقىتقا كەلتىرۇگە ارنادى.

لىۇ لياڭحان بىلاي دەيدى: لياۋ جۇنبو قىستاق تۇرعىندارىنىڭ قونىس ورتاسىنىڭ ناشار ەكەندىگىن كورىپ، قىستاقتاعىلارعا تام قابىرعالارىن اكتەۇدى، سوندداي ـ اق ساسىق ئېيسى مۇرىندى جاراتىن دارەتحانالاردى وزگەرتۇدى تاپسىردى. قىستاقتا قاريالاردىڭ كوپ ەكەندىگىن كورىپ، ول تاعى ەسكى ەيبادات‌حانانى قارتتاردىڭ قيمىل ورتالعىنا وزگەرتۇگە جەتەكشىلىك ەتتى.

داموۋ ئېۇشىن جانتالاسا ئېۇن قاتىپ، حالىق تۇرمىسى ئېۇشىن قان جىلىك بولدى، بۇقارانىڭ تۇرمىسى مەن كىرىس دەڭگەيىنىڭ جوعارىلاۋى لياۋ جۇنبونىڭ كوڭىلىنە بايلانعان ۇلكەن تۇيىنشەك ەدى. ول دۇڭجيان قىستاعى ئېۇشىن اقىل كورسەتىپ، ئېادىس ـ امال قاراستىرىپ، گۇل ـ ئېشوپ بازارىن داموىتۇنا كومەكتەسىپ، دۇڭجيان قىستاعىنداعى 50 نەشە ادامدى جۇمىستانۇعا جەتەكتەپ، قىستاق تۇرعىندارىنىڭ جان باسىندىق جىلدىق تابىسى 10 مىڭ يۇاننان استى.

لياۋ جۇنبو سولتۇستىك فۇجيانىنىڭ مەشەۇ، كەدەي جاعدايىن شكەرىلەي وزگەرتۇ ئېۇشىن، تاعى دا ساۋداگەر شاقىرىپ قارجى ەنگىزۇ قاجەت ەكەنىن ئېبىلدى. ۇ ـ ي جاڭا رايونىنىڭ 4 ـ دارەجەلى تەكسەرۇ ـ زەرتتەۋشىسى جاڭ يىڭ بىلاي دەدى: "لياۋ جۇنبو سرتتاعىساۋداگەرلەرگە قاراتا 'ۇيلەنۇ تالابىن قويا‌تىنداي شىن نيەتكە جانە باتىلدىققا' يە ەدى. سرتقا شعىپ ساۋداگەر شاقىرعان كەزدە ول قىسلىپ ـ قىمتىرىلىپ مەتروعا ئېمنىپ، جەدەل تاعام جەپ، 5 چەرتوجدى كوتەرىپ ولاردىڭ ەسىگىن قاعىپ تانىسترۇ جاسادى، ونىڭ قىزمەت ئېادىسى ماعان تەرەڭ نقپال ەتتى".

(جالعاسى 7 ـ بەتتە)